

1. Փոխընդհանուր և շատ օրերը կը հրատարակուի :
2. Տարեկան բաժանորդագրինն է միայն չորս արծաթ մի ճիւղ կանխիկ վճարելի, թէ մայրաքաղաքիս և իւր արտարձանաց եւ թէ գաւառաց համար :
3. Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի :
4. Տեղական և գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :
5. Հատը մէկ դրչ. մի ճիւղ, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պահլէ գաւառ. Սուճի Պողոս աղայի խանութը :

# Փ Ո Ւ Ն Չ

6. Ծանուցման համար 3 դրչ. է մէկ անգամի համար : Աւելի ատա կըլլայ աւելի անգամներու համար :
7. Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն՝ Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պօլիս Պալատը - բաղար Նաֆիէ խան վերի յարկ թիւ 16 :

ADRESSE

H. S. Aladjadjian

Directeur du Journal Armenien  
POUNTCHE — 16 Nafie Han. Balouk  
Bazar Constantinople.

Թիի 1526

ՉՈՐԵՔՇԱՐԱԹԻ

1880 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19

## Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Պէտէիկ Գեղ. Աւազանցի :

Առ Գերատառիկ Տ. Նիկիւն վարդապետ Արքայեան սիրելի և պատուական եղբայր իմ Գրիգոր :

Մասիս պատուական լրագրոյն 2754 թուոյն մէջ Ձեր դերասանութեան «Հայ կղերն» վերնագրով ազգու մէկ յօդուածն ուշադրութեամբ ընթերցայ : Հայ կղերին ներկայ ձախող միճակն արդարութեամբ կըննդատէք և կապացուցանէք որ հայ կղերն անկման մէջ է այսօր :

Ձեր ըսածները շատ իրաւացի են, սիրելի եղբայր : Հայ կղերին անկման չափն ալ անցած է : Կղերական բարձրութիւնն ամենալաւին պաշտօնի մը ցածութեան իջած է, և, բնաւ մի վճատիք, եթէ ըսեմ թէ հայ կղերն այդ ցածութենէն չպիտի բարձրանայ՝ մինչև որ՝ ոչ թէ միայն էջմիածնայ վեհափառն որ բոլոր կղերական դասուն պետն է, ոչ թէ միայն Պօլսոյ Պատրիարքն որ հայ կղերին սրանչելի մէկ պարծանքն է, Ծնորհարոյն սուրբ ածխէն ոգի առած նոր Ներսէսն է, ոչ թէ միայն կրօնական ժողովը՝ գաւառի առաջնորդներն եւ Դուք, այլ ընդհանուր ազգն ազգու և կարեւորագոյն միջոց մի գործ չընէ հայ կղերը բարձրացնելու և վերականգնելու համար. քանզի յայտնի է որ կղերն՝ ո՛վ որ և ի՞նչ աստիճանի ալ ըլլայ՝ ընդհանուր ազգին կղերն է և ոչ կաթողիկոսին Պատրիարքին և կամ կրօնական ժողովոյն, ոչ ալ իմ և Ձեր : Հայ կղերին այդ անկման պատճառ կտաք՝ տգիտութիւնը, բայց ներքեցեք որ ըսեմ՝ թէ անկեալ ներառատացեալ կղերը միայն տեղէնը չէ՛ այլ՝ գիտունն ալ խոհեմն ալ, բարեպաշտն ալ, ազգութեան և կրօնի նախանձախնդիր եղողն ալ այդ ցաւալի անկման ենթարկեալ է. ուստի կղերին այդ անկումն իրաւամբ լոկ տգիտութեան չտամբ, այլ ընդհանուր ազգին՝ որ այդ չաբեաց խափանարար ամենակարեւոր միջոց մը ձեռք չէ՛ առած տակաւին :

Ձեր դերասանութիւնն ինքնին կվկայէ իւր այն յօդուածին մէջ թէ յոռի ընթացից տէր և ամեն զեղծմունք ի գործ դնող եկեղեցականներ՝ ամբաստանեալ ըլլալով հանդերձ՝ հասարակաց համարումը կվկայեն. և ի՞նչ, միթէ հասարակութիւնն այդ պիտեաց եւեթ համարում կընծայէ՝ իսկ գիտուն, ողջախոհ, լրջմիտ և անբափք կեանք ունեցող եկեղեցականին ոչ . . . ոչ եթէ հասարակութիւնն՝ այսինքն ազգը՝ դիտէ համարում ընծայել յոռի, մոլի և տգէտ եկեղեցականին անշուշտ իւր միակ «—ը կոչման համար՝ զոր ինչպէս ըսած էք, ի պաշտօնէս առաջ է և ոչ է քիւնէն հոգի քիւնէն, անշուշտ պիտի դիտնայ նաեւ աւելի համարում ընծայել իմաստուն և բարի կղերին՝ վասն զի կարդացած և սովորած է Առաքելոյն ըսածը՝ թէ՛ «Որ բարեք վերակացու լինին երեցունք՝ կրկին պատուոյ արժանի եղիցին» : Եթէ տգէտ և ամբաստանեալ յոռի կղերն իւր ի պաշտօնէս առած «—ը անուան համար հասարակաց համարմանն արժանի կալող է եղեր ըլլալ ի բնութենէ և ի գործոց ալ «—ը կոչուող կղերն կրկին համարման արժանի պարտի ըլլալ և, եթէ ազգն այս վերջին ներուն այդ համարումը չընծայէ՛ ապա ուրեմն ազգն է տեղէն, և այն ստեղծ պէտք կըլլար որ ազգին գիտնականն ու խոհական մասն ալ որ լուսաւորեալ կկոչուի, գիտնականն ո՛ւ խոհական կղերին պարտուպատշաճ յարգանքն ընծայէր, յայնժամ կղերն անկեալ չէր ըլլար : Բայց ոչ, այդպէս չէ՛ այլ ընդհանուր կղերն այսօր նոյն ստեղծ անկման նշաւակ եղած է և այդ յանցանքն ալ ազգին է միայն և ոչ կղերին տգիտութեան. ազգին՝ որ սրբան յաւաքիմասէր՝ այնքան կյետագիմէ, որքան գիտուն՝ այնքան կանգիտանայ, որքան կըլուսաւորի՝ կարծես այնքան ի խաւար դնայ, և որքան իրաւանց և պարտուց վերայ կը կը հիմնէ իւր ազգավարական կա-

նոններն՝ այնքան կհեռանայ պարտքէ և իրաւունքէ : Ազգին այս ընթացքը պատճառ եղած է անկման հայ կղերին, վասն զի եթէ ազգը՝ ազգութեան և իւր Ս. եկեղեցւոյն պահանջած ճշմարտ և բուն իրաւանց պաշտպանն եղած ըլլայ՝ ոչ յոռի եկեղեցականն ոչ մոլի քահանայն, ոչ տգէտ վարդապետն իւրեանց դերը չեն կարող խաղալ խեղճ ժողովրդեան մէջ և ազգն ու իւր եկեղեցին յառաջ կերթայ ամենայն բարեմասնութեամբ : Եւ ինչո՞ւ համար կղերին անկման միակ պատճառ տամք նորա տգիտութիւնը. վայրկեան մը մէկ կողմ ձգեմք այդ տգէտ, յոռի և մոլի կղերին մեծամասնութիւնն ու ձեռք առնումը միայն ամեն բարի հանգամանաց տէր եղող կղերին փոքրամասնութիւնը. — ինքեւմ, սիրելի եղբայր, ըսեք ինձ՝ թէ այսօր, այս լուսաւորեալ դարուս մէջ, հայոց ազգին սոյն յառաջադիմութեան ժամանակ՝ ո՛ր բարիհանգամանաց տէր վկայեալ եկեղեցականն է՝ որ իւր գիտութեամբն ալ օժտեալ ըլլալով հանդերձ՝ անկման չէ՛ ենթարկուած. մի թէ Դուք և Ձեր հետ ամեն լեզու եկեղեցական . . . ոչ, համարուեցէք թէ «—», և վստահ եղիք որ կղերական դասն հայոց մէջ, խմբովն անկեալ է և այդ անկման պատճառ, դարձեալ կըսեմ, կղերին տգիտութիւնը չէ՛ այլ ազգին՝ որ գոցեա տակաւին չէ ըմբռնած իւր Ս. եկեղեցւոյն վեհութիւնն ու ճշմարտ ազատութիւնն որով և իրաւամբ ճանաչէ նոյն եկեղեցւոյ պաշտօնէին, այն է, Աստուծոյ և մարդկան միջեւ այն մարմնաւոր հրեշտակին՝ սուրբ քահանային վեհութիւնն ու ճշմարտ ազատութիւնն և իմանայ թէ՛ քանի որ իրեն եկեղեցի պէտք է՝ պէտք է նաեւ եկեղեցականն. քանի որ եկեղեցին վեհ է, սուրբ է, պէտք է որ նորա պաշտօնեայ կղերն ալ ըլլայ վեհ և սուրբ ի պաշտօնէ և ի գործոց իսկ, և քանի որ եկեղեցւոյ սահմանադրութիւնը վսեմ է և ի հոգե-

շունչ իմաստութեամբ՝ նոյն սահմանադրութեան դործադրիչ կղերն ալ պարտի լինել վսեմ և իմաստուն. և յայնժամ կյուսա՞յք արդեօք թէ տգէտ յոռի և մոլի կղերն համարում դռնէ, և իմաստունն ու բարեկեցիկը, լրջմիտն ու լուսաւորեալն անկման ենթարկի :

Հաւատացէք, սիրելի եղբայր, ազգն է միակ պատճառ կղերին անկմանն և ոչ տգիտութիւն կղերին և, արդեօք, կարո՞ղ եմ համարել զՁեզ և հաստատել թէ նոյն ինքն ազգին լուսաւորեալ մասն է պատճառ այդ չարագուշակ անկման որուն ենթարկեալ եմք ես ալ, դուք ալ, լրջմիտն ալ, ձեռնհաս և անձեռնհաս ալ, գիտունն ու տգէտն ալ, մոլին և ողջախոհն ալ, վերջապէս ամենքն ալ : Ի՞նչ, իրաւունք է միթէ որ հարուստն իւր ոսկին ներովը պարծենալով՝ չթողու որ Եւրոպայի մէջ ուսումն առած իւր զաւակն եկեղեցական դասնայ իրերս թէ եկեղեցական դասնալով անպատիւ ոք պիտի ըլլայ. արդարութիւն է որ իւր ուսումնականութեամբն ազգին մէջ քիչ շատ վարկ ունեցող քիչ շատ ստակ վաստկող մէկն իւր ուսումնականութեամբը խորխտայ՝ իւր զուարճաբեաց և գրչին առարկայն ընէ զկղերն, յիրաւի կամ յանիրաւի բամբասէ ծաղրէ նախատէ և այսպէս զանի իւրեւ նախանձախնդիր կղերին յառաջադիմութեանն և անոր վեհութեան, սրբութեան և պաշտօնին փափկութեանը միակ վերահասու և ինքն իսպառ խորշի եկեղեցականութենէ՝ որպէս թէ այդ հրեշտակաց իսկ չհաւատացեալ քահանայութիւնն աշխարհի նղովըն եղած ըլլար, և այդ սուրբ պաշտօնը բաժին մնար միայն ազգատին՝ որ հաց չունի ուտելու, անանկ և անանկին որ գործել ոչ կարէ մուրանալ ամաչէ, վարժապետին՝ այսինքն գալլոցի մը կառավարչին կամ ծաղկոցի մը համարատեսին՝ որ ազատիլ կուզէ իւր տաղտկալի պաշտօնէն. ըսեք կաղաչեմ՝ այդ տեսակ կղերն ան-

չուշտ անկման չենթարկուիլը, անպատիւ և փրցուն վիճակ մը չունենար: — Ի՞նչ իրաւունք է այս. այդչափ ստորի՞ն է քահանայութիւնն որ հարուստն ալ, լուսաւորեալն ալ կը ինքն մի արարքն ի ընին առնող, ծաղրող բամբասող և աւաղներ ափսոսներ դռնացնող գիտունն ու քահաղաքադէտն ալ այլ եւ այլ պաշտօններու մասնաւոր փափաք մի յայտնենուն պէս չբաղձան նաեւ եկեղեցական բլլալու. և քանի որ այդպիսիներ՝ յետս կընկրկին այդ բարձր պաշտօնէն իբրեւ ի ստորին գործոյ, կարող էք հաւատալ որ այդ լուսաւորեալ անձանց քով ստորին համարուած կըրեալանոթիւնն իւր անկմանէն ելլէ կանգնի, և հայ կղերն պարծելով պարծի և ըսէ՝ «Բարձր պաշտօն մ' ունիմ ԲԱՆԱՆԱՅ ՆԱՅ» ինչ պէս կ'պարծի «էջ» ու եֆէֆէ իւր «էջ»-ն ալ ու եֆէֆէ-ն ինչ պէս նաեւ կ'պարծի և կ'փայլի հարուստն իր ոսկիներովն ու ագամանդներովն և աղատասէրն ալ իւր աղատ ուսումնականութեամբն. և, եթէ այդպիսիներ՝ աշխարհի ամեն ուրիշ պաշտօններէ աւելի բարձր կամ գէթ նոցա հաւասար մի պաշտօն նը կատէին կղերական պաշտօնն և այնմ իսկ հետամուտ լինէին, արդեօք այն ատեն ո՞ր տղէտ քահանայն կամ վարդապետ և կամ եպիսկոպոսն կարող կըլլար հասարակաց համարումն ստանալ և կամ այդ տեսակէն ո՞րը կ'համարձակէր քահանայ կամ վարդապետ ըլլալ՝ ինչպէս իւր անկարողութեանը նայելով չհամարձակիր Բ. Դուռը պէյ կամ էֆէնտի ըլլալու և կամ ուրիշ ո՞ր և է պատուաւոր պաշտօն մը ստանձնելու: Այո՛, այո՛, քանի որ ստորինը, գերձակը, փերեզակը և կամ լուսարարն ու ժամկոչը քիչ մը Շարական և Աւետարան կարգալ կրնալուն համար ժողովրդեան կողմանէ քահանայ ընտրուին և եկեղեցին միայն այդպիսեաց ձեռք մնայ, եթէ միայն աղքատն ըլլայ քահանայ կամ վարդապետ որ իւր աշխարհական վիճակին մէջ չդատած հացադինն իւր խնկիին մէջ կարող ըլլայ գտնել ապահով եղիք, սիրելի եղբայր, կղերն ի՞նչ որ է այսօր նոյնը պիտի մնայ վաղն ալ միւս օրն ալ դալ տարի ալ և յաւիտեան չպիտի վերականգնի. միշտ ի նախատինս իւր վսեմ կոչման և սուրբ պաշտօնին պիտի գործէ, վասն զի իւր եկեղեցական պաշտօնն իւր շահուն պիտի զոհէ և ոչ թէ եկեղեցւոյ և աղղին և հանրածանօթ առածը միշտ

իրաւամբ պիտի յիշուի այդպիսեաց բերաններէ թէ «Եթէ մարդ չըլլամ, տէրտէր կըլլամ» որով եկեղեցական հանրութեան պատիւն ու պաշտօնը միանգամայն պիտի եղծանի. . . Ափսոս, հաղար ափսոս, այդ բարձր և սուրբ կոչումն այսօր տեսէք, ո՞ր աստիճան ստորնացեր է. «Տէր եկ եւ տես»:

Եթէ քան տարի յառաջ տըգիտութիւն կար և այդ տղիտութիւնը թոյլատրեց որ միամիտ մարդն՝ այսինքն տղէտը՝ ժամկոչը, լուսարարն ու տիրացուն հասկցնել կուղէք անշուշտ, կրօնաւորութեան սքեմ առնու, ժամանակիս լուսաւորութիւնն ալ թող ելլէ պանծացնէ կղերականութիւնն, ոգեւորէ զանի, փայլ տայ անոր. ամենայն ոք, ինչ աստիճանի մարդ որ ըլլայ հարուստ թէ աղքատ, բաւական է որ եկեղեցական կոչման համապատասխանող վարքը, բարքն հանճարն ու գիտութիւնն ունենայ, կղեր ըլլալու ալ փափաք յայտնէ և այնպէս ճանչնայ որ «Դուլս թագաւորաց՝ ոտք քահանայից» է, ահա՛ յայնժամ, կղերին տղիտութիւնն հիմնայատակ կ'կործանի, հեռ, նախանձ, ատելութիւն կ'պապանձին, բամբասանք կ'աղբին և կղերը խոնարհութեամբ կը բարձրանայ և աղքատութեամբ կը ճոխանայ ի պարծանս եկեղեցւոյ և աղղին. յայնժամ կղերը կ'վերականգնի:

«Կղերն՝ ամեն եւրոպացի լուսաւորեալ աղղաց մէջ այնքան բարձր դիրք մ' ունի, և կղերական արժանապատուութեանն այնքան հոգ և խնամ կտարուի որ առած դարձած է իրենց մէջ ըսել «Այն է քահանայի և քահանայի» «Եկեղեցականը՝ եկեղեցականը՝ նոյն հագուստը չէ». իսկ, ընդհակառակը մեր աղղին մէջ բոլորովին ատոր ներհակը կ'գործադրուի, վասն զի բաւական է որ գլխուն քահանայական փեղոյը կամ վեղար մը գրուի, և վրային ալ սքեմ ու փլուն, քահանայ կըլլայ կըմնայ. այո՛ մեր աղղին մէջ տակաւին «Այն է քահանայի»:

«Եւրոպացւոց մէջ շատ մեծ մարդիկներ ալ եղած են մինչեւ ցայսօր որք մասնաւոր փափաք յայտնած են եկեղեցական ըլլալու և եղած են՝ նկատելով որ բարձր կոչում մ' ունի եկեղեցականութիւնն և մեծամեծ ինքնակալներու չլրացած ըրածը՝ եկեղեցականը կընէ՝ վասնզի ինքնակալը չնորհիւ ինքնակալութեան կ'գործեն և շատ անգամ պահանջած արդիւնքնին ձեռք

չեն կարող բերել, իսկ եկեղեցականը կ'գործէ չնորհիւ եկեղեցւոյն որ է իւր ժողովուրդն և մեծամեծ արդիւնքներ յառաջ կրնայ բերել. մեր աղղը տակաւին չէ ընդունած այս ճշմարտութիւնն և կամ չըթմաք միայն կ'ստուտովանի, վասնզի եթէ իրաւամբ ընդունած լինէր՝ քան տարիէ հետէ սոյն աղղային լուսաւորութեան ժամանակ եկեղեցականաց դասն ալ պիտի յառաջադիմէր:

Եթէ այսպէս անտարբեր մընայ աղղը, գործքը թողու և միայն խօսից պերճութեան վրայ հիմնէ ամեն յառաջադիմութիւն, եթէ օրէնք և կանոնք չիրականան, եթէ իւրաքանչիւր ոք իւր պարտքն ու իրաւունքը չուղէ ճանաչել, և, վերջապէս, փոխանակ կղերին տղիտութիւնը և սորա արդիւնք եղող անվայել արարքն լրագրաց, ատենախօսութեանց և յօդուածներու նիւթ ընելու՝ պէտք եղած աղղու և ճշմարիտ միջոցները ձեռք չառնուին, և, եթէ կեդրոնական վարչութեան կրօնական ժողովն՝ ըստ իւր Սահմանադրական նախնական պարտուց եկեղեցական դասուն ապագան չապահովէ, կուսակցական ոգի ըսուած, այն աղղային յառաջադիմութեան մահաւթ ձիւն արդարութեան՝ անաշուութեան գեղերովը չբժշկէ, եթէ թողու որ կղերն ստիպուած ըլլայ իւր բոլոր կեանքին մէջ ժողովրդէն մոռալ իւր հացը առանց՝ ըստ Սահմանադրութեան, իւրաքանչիւր կղերի իւր աստիճանին և գործոյն համեմատ նորա ապրուստն ապահովելու, կղերն ալ իւր անկմանէն չպիտի վերականգնի, և թող աղղն ուղղակի չափ լուսաւորութիւն աղղակէ, ուղղակի չափ կարգ, կանոն դընէ, որքան պէտք է, աշխատի որ Սահմանադրական Առաջնորդներ, հովիւներ կարգէ. ասոնք ամենն ալ ցոյց պիտի համարուին, վասն զի հինգ միլիոն Հայոց համար մինչեւ իսկ հինգ հազար բարոյից և գիտութեան տէր եկեղեցական չբաւէր, բայց ես դեռ չեմ գիտցած թէ մեր աղղն ո՞րքան ունի:

Այս մեծ խնդրոյն ուրիշ կարեւոր պարագաներն ալ այլում ժամանակի թողլով և համբուրելով զսիրելի եղբայրք իմ,

Մնամ աղօթարար  
Ղևոնդ Եպիսկ. Շիշմանեան

Պուլանքի (Մշոյ վիճակ) Տ. Յովսէփ վարդապետ և Տ. Բարսեղ քահանայն ամբաստանեալ լինելով թէ՛ ժողովուրդը գըրգռած և տեղւոյն Գայմազամն ծեծել տուած են, Բ. Դուռն աղղարարներ է Պատրիարքարանի որ մայրաքաղաք բերուին դատուելու համար: Վարչական խորհուրդն երկուշաբթի աւուր նըստին մէջ որոշեց է գրել յիշեալ վարդապետին և քահանային, որ Պօլիս Պատրիարքարան դան, և անտի երթան ի դատ:

— Գանի մ' օր յառաջ Պատրիարքարանէն հեռագրուեր է Ե. գիպտոսի խտիվին, որ բարեհաճի որեւէ կերպիւ Պօլիս զըրկել գեր. Տ. Մեսրոպ Ս. Արքեպիսկոպոսն: Մեր տեղեկութեանց նայելով՝ Նորին գերապատուութիւնը կ'չանայ ժամյառաջ կարգադրել իւր անձնական գործերը, և ճամբայ ելնել:

— Վարչական խորհուրդն երկուշաբթի աւուր նստին մէջ հաւանելով կրթական խորհրդական էֆէնտիին որոշման՝ մայրաքաղաքիս համայն աղղային վարժարանաց ուսումնական տեսուչ կարգեր է իփէքճեան Համբարձում էֆէնտին, և այս որոշումն հաղորդուեր է իրեն:

— Սեբաստիոյ բանտարկելոց ազատութեան համար, Ս. Պատրիարք Հայրը երկուշաբթի թագրի գրեր է առ Բ. Դուռն: Կը լըսեմք, թէ Սեբաստիոյ աղղայնոց և միանգամայն տաճկաց կողմանէ ստորագրեալ հանրագիր մը ճամբայ հանուած է ընդդէմ կուսակալին: Կարծեմք, թէ բանտարկելոց անյապաղ ազատութեան համար լաւ կըլլայ, որ Ս. Պատրիարքն անձամբ Բ. Դուռն երթալով խնդրէ բարձրապատիւ գլխաւոր նախարարէն:

— Պօլսոյ պատրիարքական նորընտիր վսիանորդ գեր. Տ. Գեորգ վարդապետ Բուսնուգլեան՝ երկուշաբթի երեկոյ Ֆիլիպէն մայրաքաղաք հասեր, և քահանայ մը և երկու բարապանք երկաթուղոյն կայարանն ընդառաջ երթալով Պատրիարքարան բերեր են:

— Վեհափառ Հայրապետին հաւանութեամբ, Ս. Էջմիածնի ճեմարանին սնորէն ընտրուեր է մեծարդոյ Կ. Յ. Եղեան:

— Հանրածանօթ պատկերահան մեծ. Աղա Այվազովսքի մտադիր է եղեր՝ մօտերու ճանապարհորդել Պօլիս, Զմիւռնիա և Թուրքիոյ Հայաստանի ուրիշ կողմերը:

— Երկուշաբթի աւուր Մանգուլէի-Էֆքեարի մէջ Ատապա-

ղարի Ս. Լուսաւորի թաղի Խորհրդոյն կողմանէ հրատարակեալ նամակի մը գլուխն, խմբագրին կողմանէ գրուած է, թէ «սոյն նամակն առ Փոռնի գրուեր և զրկուեր, բայց նորա չհրատարակելուն պատճառաւ մեզ տըրուեր է»: Հարկ կհամարիմք ծանուցանել թէ այդպիսի նամակ մը մեր ձեռքն հասած չէ:

— Մեր նախորդ թերթերէն միոյն մէջ Աղգանուէր-Հայուհեաց ընկերութեան Ա. շրջանի տարեկան տեղեկագրոյն վրայ խօսելով փափաք յայտնած էինք նորա ծախսոց մանրամասնութիւնն ի մանալ: Արդ տեղեկութիւն առած ըլլալով գոհութեամբ կը փութամք հրատարակել նաեւ ի ծանօթութիւն հասարակութեան, յայտնելով միանգամայն թէ մեր այն դիտողութիւններն ոչ այլ ինչ նպատակաւ՝ բայց եթէ յօգուտ ընկերութեան ըրած ենք:

«Պաշտօնէից ամսականը» ըսուածը ընկերութեան բաժանորդաց բազմութիւն և ամեն կողմ տարածեալ ըլլալուն պատճառաւ գործածուած հաւաքին և ջրբուխին վարձքն են, որոց միոյն 300 դրամական կը վճարուի, և միւսոյն 400 դր. ինչպէս սովորութիւն է բոլոր մեծ ընկերութեանց մէջ: «Ձանաղան ծախսոց» մէջ կը բովանդակին կանոնադրութեանց, տոմսակաց, հրաւիրագրերու տպագրութեանց, լրագրաց բաժանորդագիրներու, թղթատարութեան, տետրերու, կնիքի, թղթի, մեղանի և ծախք: Իսկ պարահանդիսին չափազանց երեւցած ծախսոց 24,500 դր. հանդիսին Գործադիր մասնախմբին ձեռամբ եղած է, և մընացորդին մէկ մասն ընկերութեան և միւս մասն Վեհ. Սուլթանին հովանաւորութիւնն առնող մասնախմբին ձեռամբ ծախսուած է: Արդարեւ 28,410 դր. խիստ մեծ գումար մի է պարահանդիսի ծախսոց համար. սակայն պէտք է խոստովանիմք թէ Սուլթանին հովանաւորութեան ներքեւ գրուած պարահանդէս մի նուազ փառաւոր չէր կրնար լինիլ, և երբ անկէ արտադրեալ գումարն յառաջ բերելու համար յիշեալ ընկերութեան անդամոց անձնուէր ջանքերն մտաբերեմք, չեմք կարող ոչինչ դիտողութիւն ընել. սակայն միշտ պարտ կը համարիմք ըսել թէ առաւել օգտակար կը լինի ուղղակի նուէր հանգանակել ժողովրդէն առանց ծախսոց, քան պարահանդիսի և այլ ձևերու տակ դիմելով նորա օգնութեան հաւաքեալ գումարին մէկ մասը ծախսել:

Ուրիշ տարիներ բոլոր ընկերութիւնը հետզհետէ պարահանդիսի կը պատրաստուէին. գոհեմք որ իրենք ալ անկէ յառաջ եկած փնտն զգալով այս տարի և ոչ մին պարահանդիսի շարժում կընէ:

### ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Տէրվիլ փաշա օսմանեան զօրաց հետ Շքոտրա գարձեր է, Տուլչինեօյի բոլոր գաւառակն գարատաղցոց յանձնելէն յետոյ: Տուլչինեօյի մէջ խաղաղութիւն կտիրէ, ամեն ոք իւր գործով զբաղեալ է, և Գարատաղի իշխանն ու Տէրվիլ փաշա ընդհանուր ներում չնորհեր են՝ խրնդրոյն յուղման ժամանակ բանտարկելոց: Այս կարգադրութիւնն Բ. Դրնէն չըջաբերականամբ ծանուցուեր է մեծ տէրութեանց, և մայրաքաղաքիս դեսպանը իրենց գլխաւոր թարգմանաց միջոցաւ գոհունակութիւն յայտնեւ Բ. Դրնէն: Կրսուէր թէ Տէրվիլ փաշա Տուլչինեօ մտած ժամանակ ալ պանիսցւոց կողմանէ դիմադրութիւն եղեր է. առ այժմ ծանօթութիւն կայ, թէ օսմանեան զօրքն ալ պատասխանել հարկադրուելով զօրքէն 6 և ալպանիայիներէն 9 հօգի մեուեր, և երկու կողմանէ 16 ական հօգի վերաւորուեր են: Տուլչինեօյի խնդրոյն կարգադրութեան վրայ, նախարարը և նախարարաց ժողովն փոխանակ հանգիստ առնլոյ՝ գարձեալ յաճախ նիստ կընէ Բ. Դրնէն և կայսերական պալատան մէջ: Տուլչինեօյի գաղթականաց ի նպատակ հանգանակիչ յանձնախումբ մը կազմուեր է կայսերական պալատը ընդ նախագահութեամբ Ղազի Ահմէտ Սուլթան փաշայի: Յիշեալ խնդրէն անմիջապէս յետոյ ամեն կողմ հելլէնական խնդրոյն վրայ դարձած է ամենայն ուշադրութիւն: Լուր կայ, թէ հելլենական զօրքը ըսկսած է առաւել մերձ գալ օսմանեան սահմանադիւին, և տէրութեանց մէջ բանակցութիւն կըլլայ: Անգղիոյ արտաքին գործոց նախարար լորտ Կրանվիլի մէկ նոր չըջաբերականը կցուցուի, զոր տէրութեանց ուղղեր է, և որով հելլենական խնդրոյն համար Պէրլինի դեսպանախորհրդոյն որոշման անգործադրութեան վրայ տէրութեանց ուշադրութիւնը կհրաւիրէ, առարկելով թէ Յունաստան տէրութեանց միջամտութեան ապաստանելով իւր գանձային վիճակէն գերիվերոյ զինուորական պատրաստութեանց միջամուխ եղած է, և թէ հարկ է որ տէ-

րութիւնը միահամուռ աղգուբարձար մը տան Բ. Դրնէն, և եթէ գարձեալ դիմադրութիւն տեսնուի՝ իրեւա աղգու միջոցներէն մին, ետ կանչեն Պօլսոյ դեսպանները: Կրսուի, թէ լորտ Կրանվիլի այս չըջաբերականին համար տէրութեանց ոմանք ցուրտ պատասխան տուեր են և չեն ուզեր ճնշում իգործ դնել: Սակայն, մեզ կանխահաս կթուին՝ հելլենական խնդրոյն վերաբերեալ այս և ուրիշ ամեն այսպիսի լուրեր:

— Մայրաքաղաքիս իտալական դեսպանին և Բ. Դրնէն մէջ բաւական ծանր խնդիր մը ծագած է: Քանի մ'օր յառաջ Միտիլիի Գալնիա դիւղի բնակիչք իտալական երկու ձկնորս նաւուց վըրայ յարձակելով քանի մը ձկնորս վերաւորեր են: Կղզւոյն իտալական հիւպատոսն փոխարինութիւն պահանջեր է կառավարիչ Գէմալ պէյէն, և նորա մերժելուն վրայ՝ Պօլսոյ դեսպանին գըրեր և գանգատեր է կառավարչին դէմ: Դեսպանն ալ Հռոմ գրեր, և անտի Բօմա անուն իտալական զրահաւորին հրամայուեր է փութալ ի Շիրա, և զըրահաւորն արդէն հասեր է, ուր պիտի սպասէ հրահանգաց Պօլսոյ դեսպանին, և երբ խնդիրը չկարգադրուի՝ Միտիլիի պիտի երթայ: Դեսպանը Բ. Դրնէն կպահանջէ 1. - Ըստ օրինի պատժել յանցաւորները. 2. - Ամբողջապէս վճարել ձկնորուց փնտր. 3. - Իտալական զօրակին եղած անարգանաց համար հատուցում տալ. 4. Պաշտօնանկ ընել Միտիլիի կառավարիչ Գէմալ պէյը: Դեռ յայտնի չէ Բ. Դրնէն պատասխանը:

— Առաջիկայ յորեքշաբթի Անգղիա կուղեւորի Պ. Կօշըն և իւր տիկինը: Կրսուի թէ վեց շաբաթէն պիտի դառնայ:

— Շաբաթ երեկոյ փառօք բարձեալ հելլէն նաւու մը հրամանատարն ձերբակալուեր, և բեռը գրաւուեր է:

— Կարինէն Սթամպուլ լրագրին գրուածին նայելով՝ վանայ կողմերը օսմանեան զօրք կփոխուի: Օսմանեան բանակը 32 վաշտէ կբաղկանայ՝ ամեն մէկ վաշտն 300 հօգի ըլլալով. 6 վաշտը Տէրսիմ, 20՝ Վան, և 6ն ալ Պայազիտ, Կարին, Երզնկա և Տրապիզոն են եղեր: Սոցա պաշտօնը պիտի ըլլայ՝ Պարսկաստանէն փախստեայ քուրդ ապստամբաց յարձակմունքն արգելուլ: Եթէ ըստոյդ է այս լուրը, մերայինք ծանր և մօտալուտ չարիքներէ պիտի ազատին:

— Պրուսայի գաւառական լըրագրոյն մէջ գրուեր է, թէ Գէօ-

թահիոյ կառավարիչը պաշտօնանկ պիտի լինի, եթէ՝ յառաջագոյն տրուած հրահանգաց և քանիցս եղած աղբարարութեանց համաձայն Ուշագի գաւառակին մարտի սերմերը չջնջէ և արդիւնքը կուսակալութեան չիմացունէ մինչեւ շաբաթ մը:

— Առջի օրը Պէյօղլուի հեռագրատան տեսուչն ոստիկանութեան յանձներ է մէկն, որ հեռագրատան կից յունական եկեղեցւոյ բակը կեցած շարունակ դէպ ի հեռագրատան մէկ պատուհանը կդիտէ Վերք: Այս մարդը քանի մ'օր այսպէս շարունակեր է անձրեւի ժամանակ հովանոցը գլուխը, և վերջապէս տեսուելով՝ տեսչին ծանուցուեր և նոյնինքն տեսուչը գալով տեսեր, իւր ձեռք փայտով գոցեր է նոյն պատուհանը. սակայն մարդը միւս պատուհանին տնկեր է աչքը և երբ տեսուչը գլուխը դուրս հաներ է, նա վարէն «ինչ լուր կայ» հարցուցեր, և ասոր վրայ բռնուեր է: Հարցաքննութիւն լինելով՝ խոստովաներ է թէ հեռագրատան պաշտօնակալէ մը արժէթղթոց վերաբերեալ լուրեր կառնուր այնպէս, և վերջին անգամ տեսածը նոյն պաշտօնակալը կարծելով՝ լուր հարցուցած էր: Տեսուչն ու լրատու պաշտօնակալն մէկ մէկու բաւական նըման են եղեր: Պաշտօնակալն ալ ձերբակալուեր է:

— Կիպրոսի գիւղերէն բազում դրամ գրկուեր է Աթէնք, ի նըպատ սպառազինութեան պահեստի զօրաց:

— Ռուսիոյ զինուորական նախարարն 60 հազար ռէվօլվէր ապրսպրեր է Պէրլինի՝ մինչև երեք տարի ընդունելու պայմանաւ:

— Լեհաստանի ապստամբութեան մասնակցող պապական քահանայք՝ որ Սիպերիա աքսորեալ էին, ներումն ընդունեւ են:

— Հակառակ նախորդ հրատարակութեանց՝ նորագոյն լուրեր կան ծանուցանող թէ քըրդաց ապստամբութիւնը կընդարձակի, և Ռուսիոյ կառավարութիւնն ալ հարկադրուեր է զգուշութեան միջոցներ ձեռք առնուլ ի պահպանութիւն սահմանաց: Այս ապստամբութիւնը ի սկզբան Բ. Դրնէն գրեալ կհամարուէր. սպա Ռուսիոյ վերագրեցաւ. իսկ այժմ Անգղիոյ կողմանէ յարուցեալ կկարծուի:

Բեդրսպուրկէն հեռագիր մ'ալ եղած է, յորմէ կիմացուի թէ քուրդք Դալիքթ քաղաքին ըսպառնալ սկսած լինելով՝ տեղւոյն ռուսական հիւպատոսը Տրփիս երթալու հրաման ընդունեւ է:

ԻԼԱՆ

ՀԱՐՊԻՅԵ ՆԵՋԱՐԷԹԻ

Այս առաջին գլխի թիւը  
չէրիտ՝ արդէն պիւր, փարա օթուղ  
պէշ.

Մօր թիւը գլխի թիւը  
արդէն պիւր, փարա էլի պէշ.

Կերկիւրի վէ չաթալ գլխի թիւը  
քէթէն չէրիտ՝ արդէն պիւր, փա-  
րա էթմիշ.

Այս առաջին գլխի թիւը  
չէրիտ, արդէն պիւր, փարա էթմիշ.

Հարպիյէ սարաճխանէ անպա-  
ղնա թարիխի դարարքնաւան ի-  
թիպարէն պիւր սէնէ խիթամնա  
գատար հէր նէ մըդտար լու-  
զումը օլուպտէ թալիպ օլունուր  
խտէ պիւր իմալ թէպիւմ գլխի թիւը  
վէ քէսի կէսմիւրի իւր թէպի-  
միւրէն գատար մէսարիքի միւթէ-  
աշիւտէ պիւր օլմադ, վէ մագ-  
պուղ սէնէպիւրիւն վիւրուտի իւր  
մուսմէյէսի խիթամնա էսմանը  
սիւմ մէճիւրիւն օն տօգուղ զու-  
րուշ հիսապը իւր հէման լէվա-  
ղիմաթ տայիւրէսի վէլնէսիւնէն  
վիւրիւմէք շարթը վէ չէրայիթի  
սայիւրէսի իւր միւրայիւր օլունա-  
ճադ պալատէ մուհարթէր տէօրթ  
գալէմ գլխի թիւը չէրիտ՝ քիյաթը  
մուրադ-գամէյէր իւր թալիպ  
էօհտէսիւնէ օլուպ թիւրիսի սա-  
նիւր լուսմիւր օն սէքիւրիւն սալը  
կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւ-  
նադասալը պիւր իճրա գարարը  
գաթիսի վիւրիւնէյիւնտէն իթա  
իթմէյէ թալիպ օլունուր, վէ  
օն տօգուղնը շարչէնպիւր կիւնի  
եիւղտէ պէշ թէնպիւրիւն քաղիպ  
պուլունանէյիւր հարպիյէ նէզա-  
րէթի լէվաղիմաթը ումուլիյէ  
տայիւրէսի կէլմէյէր, վէ կէ-  
լմէյան զէվաթ օլտըղը հալտէ  
խտէճէյէր թէնպիւրիւն միւսզա  
վարադայի սահիհէ իւր տայիւրէի  
մէգրիւրէ քիյասէթիւնէ պիւրիւ-  
մէյէր իւր օլունուր:

42 թիւի սանի 1880

ԻԼԱՆ

ՀԱՐՊԻՅԵ ՆԵՋԱՐԷԹԻ

Հարպիյէ նէզաթիւն ճէլիյէսի  
տայիւրէսի տէրունիւնէ վէ էսկի  
թաղ-վիմանէ գալուսը ճիհէ-  
թիւնտէ պուր քէրէ միւսճէտտէսէն  
ինչա օլունան մամաթպաիս պիւրի  
ալմա վէ պիւր խալապտէ մախ-  
սուս օլարադ միւրէմիւր վէ միւն-  
թաղամ իւր տայիւրէսէն իպա-  
րէթ պիւր լոգանթա իւր պիւր գը-  
րաթիւնէ վէ ալթը պապ տա-  
իւր տիւրեանը միւրթէմիւր էպիւ-  
յէնիւն չէրայիթի մալիւմէ իւր  
զուհուր իտէճէք թալիպիւն ի-  
ճար օլունալը մուղարթէր օլտը-  
ղնալը պուլունալը իթիճարթնա  
թալիպ օլունալը հաթիթատա  
իւր կիւն եսնի ճիւմաա իթիէսի  
քաղար իթիէսի վէ քէնչէնպիւր  
իւնէյէր սաթաթ պէշտէն էթիւյէ

գատար, հարպիյէ նէզաթիւն  
իթիճարթմիւր վէ ինչաթաթ տայի-  
րէսիւնէ միւրաճաթ իյլմէյէր  
լուզումը իւր վէ իթիթար օլու-  
նուր:

42 թիւի սանի 1880

ԻԼԱՆ

Ելիւթը հիւսնալը նէզաթիւն

Ելիւթը հիւսնալը իթալիւնէ  
սիւնտէն պէհէր սէնէ իճարէի վա-  
հիտէ իւր թալիպիւրիւնէ իճար օ-  
լունան ադարաթտէն իսնտադ-  
աղա վաղըթնտան իսաքէյիսէ  
մալիւմ էլըլթաթ գալըլթանէ  
Մահմուտ փաշատա սիլիս հիսսէ  
Շիլէճի խանը, Միւրիւն Փաշայ-  
գալըլը, պիւր հաթաի չէքի լու-  
սումը, Գուրուշէմէ սաքա կէ-  
տիւրի, Գալաթաշտա տէօրթ պապ  
տէքեալը, Պէշիթաշտա վարօր  
իսքէյիսիւնէ իւր փարչա թուղա  
վէ քիւրէմա սէրկիւրի մահալի  
վէ մամիւթէմէլթ գահվէ, Եէ-  
նիւթաղէտէ իսաթիւնէ սըրա-  
սընաա պէշ պապ տէքեալը,  
Խըրքայի-սաթաթիւնէ գալաղը  
թահթընտա իւր պապ տիւրեան  
թօփհանէտէ Չափուպալը ճամիի  
չէրիթի թահթընտա իւր պապ  
տէքեալը Գանիւրա վէ Պէյթը  
վաղար գալըլթալը, Ալթը Մէր-  
մէրտէ տէփէթէր էմիւր Եահթա  
էթիւնտի ճամիի չէրիթի թահ-  
թընտա պէշ պապ տէքեալը,  
Եէնիւթալ չէրիթի հալիւսընտա  
իւր պապ տիւրեան, Խօճա փա-  
շա համամընն գալըլը քէօշէ-  
սիւնտէ արսա, քէմաքէշ Ահմէտ  
աղա մէքթէպի թահթընտա իւր  
պապ տիւրեան, Պալադիտտէ  
Պապը-Մէրաթէրի վիշիւհալըն-  
տա Եահթալ աղա ճամիի չէրիթի  
թահթընտա իւր պապ տիւրեան  
տօգսան սէքիւր սէնէի գամէրի-  
յէսիւնտէն իթիպարէն թաթիհտէ  
թիւրպէի չէրիթ ճիւրընտա օ-  
թուղ էթտի պապ տիւրեալընիւն  
միւստէթի իհալէյէր տաթի իւր  
եիւղ տօգսան սէքիւր սէնէսի սէ-  
քէր իւրիւրըն իպլիտաթնտան  
իթիպարէն, մարիւպէյան տ-  
գարաթըն իթիճարիւնէ թալիպ  
պուլունան թարիսի իլանտէն ի-  
թիպարէն պիւր հաթիթայա գա-  
տար Ելիւթը հիւսնալը վարի-  
տաթը ումուլիյէ իտարէսիւնէ  
կէլմէյէր, վէ միւստէթը իլան  
իթիթմնտա գաթիէն իհալէսի  
իճրա գըլընաճաղը իլան օլունուր:

41 թիւի սանի 1880

Նորայրի Գաղղիարէն-հայե-  
րէն բաւարանիւն 27-թիւ թիւընն  
հրատարակեցաւ: Գլխաւոր վա-  
ճառատեղիւն է Ֆրէնկեան գրա-  
տունը, Ուղուն չարը թիւ 362.  
Կղտնուի նաեւ ամեն Հայ գրա-  
վաճառաց քով, Արշակ Էթիւնի

թիւթալաճառանքի Ղալաթիւ,  
և վալսի քով ի մէծ փողօնի ին-  
րայի: Իւրաքանչիւր թիւի թի-  
ւին է 60 փղ արծաթ:

ՆՈՐ ՎԻՃԱԿԱՆ ՊԵՆՈՒԹԻՆ

NOUVELLE  
LOTTERIE EN ARGENT

Համալուրի Գերմանական կա-  
ռաւարութեանէն երաշխաւորեալ  
է սոյն վիճակահանութիւնը, որ  
պիտի քաշուի գեղա. (Ն. Տ.) 15ին.  
Առաջին մեծ պարգև պիտի  
ըլայ

500,000 Ֆր.

Իսկ երկրորդական Պարգեւ-  
ներն են զլիւսաւորաբար

| Տոմսակ | Ֆրանքէն | Ֆրանք     |
|--------|---------|-----------|
| 1      | 342,500 | — 342,500 |
| 1      | 187,500 | — 187,500 |
| 1      | 125,000 | — 125,000 |
| 1      | 75,000  | — 75,000  |
| 1      | 62,500  | — 62,500  |
| 2      | 50,000  | — 100,000 |
| 2      | 37,500  | — 75,000  |
| 5      | 31,250  | — 156,250 |
| 2      | 25,000  | — 50,000  |
| 12     | 18,750  | — 225,000 |
| 1      | 15,000  | — 45,000  |
| 24     | 12,500  | — 300,000 |
| 4      | 10,000  | — 40,000  |
| 3      | 7,500   | — 22,500  |
| 52     | 6,250   | — 325,000 |
| 6      | 5,000   | — 30,000  |
| 108    | 3,750   | — 405,000 |
| 214    | 2,500   | — 535,000 |

Լին. Լին:

Ամեն մէկ վիճակահանութեան  
իսկ և իսկ ետքը, Գերմանական  
կառաւարութեան հսկողութեան  
ներքեւ, բոլոր շահող բաժիննե-  
րուն Պարգեւները անմիջապէս  
Ոսկեգրամով պիտի վճարուին:

Սկիզբիւն 1 Տօմսակէ քինէ 22 ք. 50 մ:

Իսկ Կէ- Տօմսակէ քինէ 44 ք. 25 մ:

Տոմսակաց արժէքը պէտք է  
ապահովագրեալ (թէահիւտիւ)  
նամակաւ ուղարկել գաղղիական  
պանդայի գրամատոմսերով, թըղ-  
թատարութեան ծախքը զրկողին  
վրայ ըլլալով, և կամ Գերմանիոյ  
Մեդիոյ կամ Գաղղիոյ Պանքա-  
ներու վրայ փոխանակագրով. և  
կամ որեւէ երկրի բաթայի փուլ:  
Դրամն ընդունենուա պէս յա-  
տուկ նամակաւ մը կը զրկեմք  
յանձնարարեալ տոմսակները:

Յանձնարարութիւնը պէտք է  
ուղղուին հետեւեալ հասցեով:

Bureau principal de Loterie  
ISENTHAL et C<sup>ie</sup>  
Hambourg (Allemagne)

Մեր թղթակցութիւնը համայն  
Եւրոպական լեղուք կկատարուի:  
Նամակ մը Արեւելքէն Համալուրի  
480 ժամէն կը հասնի:

Steiner Bureau d'annonces Hambourg.

PILULES HOLLOWAY  
ԳԵՂԱՊԱՏԵ ԳՈՒՆՈՒՆԻՆ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու  
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար  
խիստ բնորոշ է սոյն գեղաճաղը. ամեն  
ջղային տկարութեան ուժաթափու-  
թեան և տխրութեան համար. կը ջնջ  
և անհետ կընէ ամեն տեսակ անհա-  
վաւորութեանց հետքերը: Սրտի և ե-  
րիկամանց վրայ օգտակար ազդեցու-  
թիւն մ'ունի, արիւնը մաքրելով նոցա  
խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ  
և զրգռելով կենսական գործարանը  
կը զօրացնէ: Իւր գեղական մեծ ազդե-  
ցութեամբ սրտախառնութիւն, կուճ-  
ուրութիւն, մաղձային հիւանդութիւն-  
ներ, որովայնի մէջ լեցուած կաղեր,  
գլխի ցաւեր կը վանէ, մարսողու-  
թիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաք-  
րութեամբ բոլոր այն աղտոգորութիւններէ  
որ շատ անգամ զանազան հիւանդու-  
թեանց սկզբնապատճառ կըլլան, ա-  
ռողջ, ուժեղ և բնական գիւրքը կը  
զգենու:

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՂՈՒՆԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք  
բուժելու մասին ունեցած պալատա-  
կան յատկութեանցը հաւաստարկը բը-  
նաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր  
թուանալը վէրքեր, ուռեցք, քաղց-  
կեղ (շէրէշէշէ), սրունից և ստեանց  
վէրքեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ  
կը լաւանան. օգտակար է նաեւ հար-  
բութի, հազի, սրտի բարախման,  
մանաւանդ օգտաւ (եւ) ըսուած հի-  
ւանդութեան: Իւր կազդուրիչ, և զօ-  
րաւոր ազդեցութեամբ խալ (որոճա)  
հիւանդութեան ապականիչ զօրու-  
թիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ կը գի-  
մագրաւէ:

Այս գեղեցիկ գործածութեան ե-  
ղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր  
տուփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն  
գեղալաճառներու քով, և մանա-  
ւորապէս Պահէ-գալու թալ խանի  
կողմերը Պ. Գապարեանի գեղարանը  
Ն. 7 կմախուր:

Աւելի առնել ուղղը կը հրաւիրուի  
առ հեղինակն տօքթօր Հոլլուէի ի լ օն  
աօն Աքափօրտ փողոց թիւ 533:

ԴՐԱՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

19 Նոյեմբեր 1880

|                    |            |
|--------------------|------------|
| Գօնաօրտէ           | 15-12      |
| Երկաթուղեաց        | » 3րդ. 57- |
| Թրամուէյ           | 0. 1. 4-6  |
| 1863 ի փոխառութիւն | » 63-      |
| 1865 ի »           | » 58-      |
| 1869 ի »           | » 57-      |
| 1872 ի »           | 1. 20-     |

Օսմանեան վրան 100 զրէն.

|               |        |
|---------------|--------|
| Մէճիւրիւն     | 107-10 |
| Մէթալիք       | 214-   |
| Հինգնոց       | 210-   |
| Վեցնոց        | 128-20 |
| Պղինձ         | 500-   |
| Թղթագրամ      | 1200-  |
| Բուսիոյ Բօլ   | 91-    |
| Գաղղիական վրա | 88-    |
| Անգղիական »   | 110-   |
| Գրիմից        | 51-20  |

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ

Հ. Ս. ԱՆԱՃԱՆԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ  
Կ. Պօլիս, Սուլթան Համալ